Код та назва дисципліни	**1-ф01-13 Гендерні студії лірики: “поет(к)и не мають статі”?** / Gender Studies of Lyric Poetry: 'Poet(esse)s Have No Gender'?
Рекомендується для галузі знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, В11 Філологія
Кафедра	Української літератури
П.І.П. НПП *(за можливості)*	Шаф Ольга Вольтівна
Рівень ВО	Другий (магістерський)
Курс, семестр *(у якому буде викладатися)*	Курс: 1. Семестр 2
Мова викладання	Українська
Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)	Базові знання з літературознавства
Чому це цікаво/треба вивчати	Гендерні студії з лірики – відносно новий для українського літературознавства науковий напрям, який обіцяє відкриття раніше не / поверхово завважених смислів художніх творів з позиції гендерної свідомості автора / ліричного героя / читача та гендерно маркованої поетики. Занурення в гендерний вимір художнього тексту, крім того, поглибить знання про феномен статі людини, її трансформації в культурі та вплив на творчість, адже й досі точаться дискусії, чи залежить творчість від гендерних характеристик особистості, чи ні. Лірика – рід літератури, де митець відверто оприявнює свою психічну натуру, її гендерні особливості. Врахування цих чинників дозволить краще розуміти (герметичні, особистісні, нерідко ірраціональні) ліричні твори, а крізь них краще зрозуміти ближнього й себе. Вивчення курсу обіцяє, крім зазначеного, насолоду вишуканою лірикою найкращих (знаних і несправедливо призабутих) українських поетів та поеток.
Перелік тем з дисципліни	Тема 1.1. Коротка теорія гендерних студій (лірики). Тема 1.2. Маскулінність / фемінінність як патерни художнього мислення. Гендерно марковані стратегії та техніки письма. Система корелятів: чоловіче-жіноче, маскульне-фемінне, маскулінне - фемінінне. Тема 2.1-2.2. Маскулінні / фемінінні життєві профілі та їхнє вираження в ліричному тексті. Ідентифікаційна, референційна, світомоделююча та сенсожиттєва політики маскулінності та фемінінності Тема 2.3. Гендерні стратегії вираження тілесності та сексуальності в ліричних текстах ХХ століття (Г.Шкурупій, В.Свідзінський, Н.Лівицька-Холодна, Д,Павличко, Г.Крук та ін.). Тема 2.4-5. Гендерні відмінності вираження в ліриці ставлення до материнської фігури (матері, жінки, України, рідної землі, природи) та батьківської фігури (батька, духовного лідера, воїна, пророка, Бога) (В.Симоненко, В. Стус, Т. Мельничук, Б,Бойчук, П.Гірняк, В.Голобородько, Т.Зарівна, Л.Кульбак, Л,Голота, Г.Петросаняк). Тема 2.6. Гендерні особливості виражених у ліриці релігійних переживань та розгортання християнських мотивів (Б.І. Антонич, В.Стус, О.Стефанович, Г.Паламарчук, Л.Клименко, О.Шалак, М.Кіяновська). Тема 2.7-8. Гендерна демаркація сенсожиттєвих устремлінь. Маскулінні / фемінінні особливості ставлення ліричного суб'єкта до смерті. Мотив, образ війни в ліриці ХХ століття: гендерні відмінності (А.Малишко, В.Підпалий, Б.Олійник, В.Затуливітер, Л.Забашта, Г.Гордасевич). Тема 2.9-10. Екзистенційно-ініціаційні та вітальні сенсожиттєві цінності маскулінності / фемінінності (відповідно): мотиви випробування, боротьби, трагічної загибелі, мандрів, утоми тощо в маскулінному ліричному світомоделюванні та мотиви краси, пошуку щастя (у любові, у родині, у єднанні з природою), самотності, самозаглиблення, збереження родової пам'яті тощо у фемінінному ліричному моделюванні. Тема 3. Гендерна диференціація поетичної мови (лексико-семіотичні

	концептосфери, наративні прийоми та інші особливості форми ліричного твору).
Як можна користуватися набутими знаннями й уміннями (компетентності)	Здобувач(ка) навчиться осмислювати літературу як полісистему, розуміти лірику як своєрідний, тісно пов'язаний із гендерно-психічною конституцією людини рід літератури; опанує методологію гендерних студій лірики, відкриє для себе обшир української лірики ХХ століття, помічатиме гендерно марковані художні елементи в ній, зможе аргументовано їх пояснити. Крім того, краще зрозуміє природу художньої творчості, ступінь впливу статево-гендерних (соціальних, психічних) параметрів людської особистості на її творчий процес, а також механізми творення гендерно маркованого письма.
Очікувані результати навчання	Здобувач(ка) навчиться застосовувати сучасні методики і технології літературознавчого аналізу, поглибить знання про вітчизняний літературний процес ХХ століття, отримає суттєві теоретичні знання з теорії гендеру, психології (творчості), психоаналізу, філософської антропології, що значно розширять гуманітарний горизонт для подальшої професійної діяльності.
Інформаційне забезпечення	Конспект лекцій, відеоматеріали та презентації. Шаф О., Гендерно-психологічні аспекти української лірики ХХ століття: монографія. Київ: Просвіта, 608 с., а також низка статей у фахових виданнях кат.Б, В. див. https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=en&hl=en&user=uOb-2OgAAAAJ&pagesize=80
Види навчальних занять (лекції, практичні, семінарські, лабораторні заняття тощо)	Лекції, практичні.
Вид семестрового контролю	Диференційований залік
Максимальна кількість здобувачів	Без обмежень
Мінімальна кількість здобувачів *(для мовних та творчих дисциплін)*	

Декан факультету _____ *Ірина ПОПОВА*